
Notat

Til: Styret ved NTNU

Kopi til:

Fra: Læringsmiljøutvalget (LMU) ved NTNU

Læringsmiljøutvalget (LMU) sin årsrapport for 2015 om NTNUs arbeid med læringsmiljø.

1. Rolle for LMU ved NTNU 2015

Læringsmiljøutvalget (LMU) er et rådgivende utvalg for styre og ledelse ved NTNU, og skal bidra til at § 4-3¹ i Lov om universiteter og høyskoler blir etterlevd. Rapporteringen om kvalitet i utdanningen fra fakultetene til rektor skal ivareta rapportering på læringsmiljø, og LMU vil ut fra sitt mandat² bidra til å påpeke oppfølgingsbehov, ansvar og prioriteringer.

I forbindelse med fusjonen, vil mandat for LMU gjennomgås i 2016, og endringer vedtas av NTNUs styre.

2. Hovedtema for arbeid med læringsmiljø i 2015.

LMU har sett på utvalgte hovedtema for arbeid med læringsmiljø ved NTNU i 2015, og rapporten bygger på fakultetenes kvalitetsmeldinger og drøftinger i LMU-møtene.

2.1 Campusutvikling og innovative læringsformer

- Campusutvikling

LMU har anbefalt ledelsen å ha fokus på helhetlig læringsmiljø i utvikling og utforming av campus. LMU mener at det er viktig å bygge opp kompetanse for å skape gode arealer for læring og læringsmiljø i campusutvikling, ut fra egne erfaringer fra lokale miljø, samt fra andre nasjonale og internasjonale miljø.

---

¹ <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15>

² Fastsatt av Rektor 11.9.2003, jf. vedtak i NTNUs styre (S-sak 43/03)

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	
7491 Trondheim	E-post: studentservice@adm.ntnu.no	Gamle kjemi	+ 47 73 59 52 00	Cecilie Baar
	http://www.ntnu.no/studentservice	Studentekspedisjonen	Telefaks	
		Gløshaugen	+ 47 73 59 79 99	Tlf: + 47 99630850

- Innovative Læringsformer
Det har i 2015 vært stor interesse for innovative læringsformer, og fakultetene har planer for igangsetting, videreutvikling og utprøving av varierte læringsaktiviteter i 2016. NTNU Toppundervisning har utviklingstiltak som sammen skal styrke undervisningskompetansen gjennom å utvikle undervisnings-, lærings- og vurderingsformer som skal lede til økt læringsutbytte hos studentene. I tillegg planlegger fakultetene å etablere lokal læringsstøtte. LMU mener at det er viktig at det fortsatt stimuleres til å arbeide med innovasjon i undervisningsformene for å tilpasse læringsaktiviteter til intendert læringsutbytte. Erfaringsdeling fra utviklingstiltak og utvikling av gode støttesystemer må prioriteres.
- Fleksible løsninger for innovative læringsformer
Det er behov for fleksible rom og grupperom som kan tilpasses varierte undervisningsformer. En kartlegging av realiserte og mulige pilotprosjekt som kan bidra til framtidrettet campus med mer effektive arbeidsplasser og attraktive møteplasser ble startet på NTNU i 2015, og nye piloter for ulike bruksområder i eksisterende læringsarenaer er foreslått. LMU mener at erfaring fra slike prosjekt må deles, for å inspirere til lignende prosjekt i andre bygninger. Det å legge til rette for studentsentrert undervisning med lokaler som er tilpasset til samhandling, tilbakemelding og kommunikasjonsøving, har betydning for utvikling av et godt læringsmiljø.
- Timeplanlegging
LMU mener at det administrative arbeidet for timeplanlegging fortsatt må prioriteres for å gi egnede rom til undervisning med varierte læringsformer.

2.2. Læringsmiljø ved internasjonalisering av studieprogram og i internasjonale program

I 2013/2014 gjennomførte LMU dialogmøter med fakultetene, hvor utfordringer som språk, mottak, oppfølging og integrering av internasjonale studenter kom opp. Mangfoldprosjektet NTNU³ (2012-2014) så bl.a. på hvordan NTNU kan bli et enda bedre sted å lære for studenter med annen språklig og kulturell bakgrunn. I NTNUs internasjonale handlingsplan 2014-2017 er et mål for internasjonalisering av utdanningen at *studieprogrammer skal være tilrettelagt for et internasjonalt læringsmiljø som utvikles av mangfoldet blant studenter og undervisere*. Det skal tas i bruk undervisningsmetoder som utnytter mangfoldet og NTNU skal vurdere opplæringstilbud til undervisere for å håndtere en internasjonal undervisningssituasjon. Det skal tilrettelegges faglig og sosialt for de utenlandske studentene, og LMU ser at det kan være nyttig å se på hvordan arbeidet fra Mangfoldprosjektet kan videreføres. LMU mener at det er viktig at det arbeides for en god innsikt i læringsmiljøet for internasjonale studenter ved NTNU for å skape økt bevissthet og identifisere prioriterte tiltak. Det internasjonale aspektet må inkluderes i den totale institusjonelle tilnærmingen til utvikling av et godt læringsmiljø.

2.3 Læringsmiljø for studenter med funksjonsnedsettelse

- Internasjonal mobilitet
Internasjonal mobilitet for studenter er en hovedprioritet i NTNUs internasjonale samarbeid, og gruppe med representanter fra internasjonal seksjon, rekruttering, tilretteleggingstjenesten, kommunikasjonsavdelingen og Universell har arbeidet med å bedre informasjon om rettigheter og muligheter for tilrettelegging for inn- og utreisende studenter med funksjonsnedsettelse.

---

³ <http://diversity.svt.ntnu.no/SitePages/Home.aspx>

- Tilretteleggingsforum
Det ble i 2015 opprettet et tilretteleggingsforum hvor alle fakulteter, eiendomsforvaltning, biblioteket, eksamenskontoret og tilretteleggingstjenesten er representert. Forumet utveksler erfaringer og diskuterer ulike problemstillinger for å oppnå lik praksis på enhetene og for å sikre godt læringsmiljø for studenter med funksjonsnedsettelse, samt bidra med kompetanseheving av hele organisasjonen innenfor tilrettelegging og universell utforming.
- Implementering av handlingsplan
Handlingsplanen «læringsmiljø for studenter med funksjonsnedsettelser 2013-2017» må revideres når organiseringen av fusjonert NTNU er på plass. Studieveilingen har ansvar for oppfølging av handlingsplanen, og arbeid på tilretteleggingsområdet skal rapporteres i fakultetenes kvalitetsmeldinger. Det er viktig at arbeid med implementering av handlingsplanen fortsetter for å sikre at studentene har likeverdig tilbud på alle fakultet.

2.4 Trivsel, tilhørighet, og studiemestring

LMU har her sett på fakultetenes kvalitetsmeldinger i sammenheng med LMUs foreslåtte tiltak fra Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) 2014⁴.

- Faglig og sosial tilhørighet til sitt studieprogram
Det har vært en økt bevissthet i 2015 rundt det å koble det faglige og sosiale på studieprogram tettere sammen. Fadderutvalg og linjeforeninger sitt arbeid har stor betydning både for det sosiale miljøet, og tilhørighet for studentene ved oppstart og gjennom hele studieløpet. LMU råder ledelsen til fortsatt å oppfordre til styrket samarbeid mellom studieprogram og linjeforeninger for å knytte det faglige og sosiale ved studielivet tettere sammen.
Faglige og sosiale samlingspunkt kan bidra til bedre tilhørighet, og LMU oppfordrer ledelsen til å inspirere til videre utvikling av formelle og uformelle læringsarenaer.
- Studiemestring
Flere fakultet planlegger økt tilbud om oppfølging og veiledning som studiemestringstiltak i 2016. Det har i 2015 vært gjennomført en undersøkelse av veiledningstilbudet på NTNU, med hovedtema kvalitet, organisering og kjennskap. Det skal i 2016 arbeides med å utforme en politikk for veiledning på NTNU, som LMU mener er viktig for å sikre at studentene kjenner til og har mulighet til å benytte seg av lavterskel veiledningstilbud for økt studiemestring.
- Oppstartsuken og holdning til rus
Det har vært en positiv utvikling de siste årene, med stadig større fokus på alkoholfrie arrangement blant studentene, og NTNU sitt samarbeid med MOT for holdningskappende arbeid og bevisstgjøring av faddere skal i 2016 utvides til å gjelde fusjonspartnerne. Selv om SHoT 2014 viste at Trondheimsstudentene drikker mindre sammenlignet med i 2010, har likevel en andel av NTNUs studenter et alkoholforbruk som er forbundet med høy risiko, dvs. at vil kunne medføre helseskader over tid. Et skadelig alkoholforbruk forbindes med lav studiemestring. En ruspolicy ved NTNU kan med tydelige retningslinjer være et verktøy og en støtte for rusforebyggende arbeid. LMU anbefaler at NTNU skal utarbeide en ruspolicy for studenter ved NTNU, og se denne i

---

⁴ http://www.ntnu.no/utvalg/lmu/dok/SHoT_2014_del2.pdf

sammenheng med arbeid med ruspolicy for ansatte.

2.5 Helsefremmende universitet

LMU har i 2015 hatt *helsefremmende universitet* som gjennomgående tema i samarbeid med Senter for helsefremmende forskning. I et helsefremmende universitet kan man se på utviklingsprosesser for å skape et sunt og bærekraftig arbeidsmiljø og læringsmiljø i sammenheng. Arbeidsmiljøet og studentenes læringsmiljø er avhengige av hverandre, og å koble sammen undersøkelser som omfatter læringsmiljø og arbeidsmiljø kan gi en ny dimensjon som setter helsefremming i et læringsperspektiv. Helsefremmende læringsmiljø vil i tillegg til å nå helsemål, kunne bidra til rekruttering av ansatte og studenter, institusjonell og samfunnsmessig produktivitet og bærekraft⁵. Sunnere læringsmiljø vil fremme psykisk og fysisk helse, som kan påvirke motivasjon for å lære, håndtere utfordringer og styrke personlig utvikling⁶. LMU ser at i arbeidet med læringsmiljøet er det mange isolerte tiltak som skaper engasjement hos studentene, men som ikke alltid ses i sammenheng eller er satt i system. Det er derfor et behov for å se på prosesser som kan bli integrert for å se helhetlig på læringsmiljø og oppnå en overordnet oversikt. Én mulig vei er å sette læringsmiljø-konteksten i et helsefremmende begrep. LMU anbefaler at *helsefremmende universitet* som konsept vurderes videre og kan inkluderes i pågående utviklingsprosjekt.

2.6 Fusjon

Fusjonsprosessen kan påvirke læringsmiljøet for studentene. Fusjonsarbeid kan ta ressurser fra undervisningen, og informasjon og kommunikasjon mellom ansatte og studenter kan påvirkes av usikkerhet og høy arbeidsbelastning hos ansatte. LMU mener det er viktig at studentenes læringsmiljø ivaretas på en god måte i fusjonsprosessen.

2.7 Videreutvikling av kvalitetssikringssystemet

Det arbeides med et felles kvalitetssystem for fusjonspartnerne, og arbeidet for god kvalitetskultur må følges opp i alle ledd.

- Studentenes bidrag
Studentene kan motiveres til å bidra til forbedring av kvaliteten på utdanning og læringsmiljø ved god opplæring av referansegrupper, og tydelig oppfølging av tiltak på institutt og fakultet.
- Utvikling av læringsmiljø i studieprogram
Begrepet læringsmiljø har vært i fokus i 2015, og det har vært arbeidet med en å få en felles forståelse av læringsmiljøbegrepet. Utvikling av læringsmiljø i studieprogram har blitt etterspurt i kvalitetsmeldingen, er tydeliggjort i mandat for studieprogramledere, og er tema for prorektors dialogmøter med fakultetene i vårsemesteret.
- Utvidet læringsmiljøbegrep
Begrepet læringsmiljø knyttes tettere til pedagogiske kontekster og utdanningskvalitet. Det

---

⁵ Dooris, M. & Doherty, S. (2010). Healthy Universities: current activity and future directions—findings and reflections from a national-level qualitative research study. *Global Health Promotion*, 17(3): 06–16.

⁶ Jackson, M.L. & Weinstein, H. (1997). The Importance of Healthy Communities of Higher Education. *Journal of American College Health*, 45 (6): 237-241.

anbefales at det blir et tettere samarbeid mellom læringsmiljøutvalget, utdanningsutvalget og forvaltningsutvalgene.

- Elektronisk avvikssystem for studenter

Et elektronisk avvikssystem for studenter ble opprettet ved NTNU i 2013 som et supplement til kvalitetssikringssystemet dersom evalueringer ikke blir gjennomført eller fulgt opp. Videreutvikling av det elektroniske avvikssystemet vil pågå i 2016, som et felles system for fusjonspartnerne å håndtere avviksmeldinger.

3. Råd til ledelsen ved NTNU fra LMU

1) LMU anbefaler at det tenkes helhetlig om læringsmiljø ved NTNU:

- Ved at det bygges opp kompetanse for å skape gode formelle og uformelle læringsarenaer i campusutviklingen, og at det ses i sammenheng med utvikling og bruk av varierte undervisningsformer. Erfaringsdeling fra ulike nye læringsarenaer og prosjekter for innovative læringsformer må prioriteres.
- Ved at det internasjonale aspektet inkluderes i den totale institusjonelle tilnærmingen til utvikling av et godt læringsmiljø.
- *Ved at helsefremmende universitet* som konsept vurderes videre for å se på godt læringsmiljø i sammenheng med sunt og bærekraftig arbeidsmiljø, oppnå en overordnet oversikt for arbeid med læringsmiljø, og integrere helsefremming i pågående utviklingsprosjekt.

2) LMU anbefaler at det arbeides med å sikre at studentenes læringsmiljø ivaretas i fusjonsprosessen.